

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

52-1

Brno 2011

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 52
Volume 52

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Olga Lečbychová, Marián Mazuch,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Adresa redakce
Adress

Skleněné korále z pohřebiště v Příboře. Viz obr. 18 na s. 90

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2011

Náklad 450 kusů

Časopis je na seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2011 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Doba železná

Iron Age

Eisenzeit

BLAŽOVICE (OKR. BRNO-VENKOV)

„Pod Kostelem“, parcely č. 659/1, 659/11 a 659/13. Doba laténská. Sídliště. Záchranný výzkum.

V průběhu roku 2010 uskutečnili pracovníci ÚAPP Brno, v.v.i., záchranné archeologické výzkumy na parcelách č. 659/1, 659/11 a 659/13 v poloze „Pod Kostelem“ v souvislosti s budováním nových rodinných domů. Lokalita, na níž proběhly záchranné akce již v letech 2005 a 2009 (Kos, Výška 2006; Přichystal 2010), se nachází na západním okraji intravilánu a je rámcově vymezena na jihu a východě stávající zástavbou s přiléhajícími zahradami, na severu polní cestou navazující na ulici Okružní a na západě bezejmenným levým přítokem Romzy. Dotčené parcely leží nedaleko od sebe v její jihovýchodní části, východně od polní cesty, která tvoří pokračování ulice Luční a která prochází ve směru od severu k jihu přibližně středem popsaného prostoru. Předmětné novostavby samostatně stojících rodinných domů byly umístěny v nadmořské výšce okolo 240 až 241 m, ve spodní části mírného severozápadního svahu, jímž klesá členitě návrší Vinohrady (296,8 m n. m.) k potoku Romza. Jejich přesná poloha je na ZM ČR 1:10 000 list 24-43-02 určena body o souřadnicích 379:30, 379:28, 381:28 a 381:29 mm od Z:J s. č. (parcely č. 659/1), 383:28, 384:28, 384:29 a 383:29 mm od Z:J s. č. (parcely č. 659/11) a 386:30, 386:28, 388:28 a 388:29 mm od Z:J s. č. (parcely č. 659/13).

V rámci těchto tří samostatných ploch bylo zjištěno celkem 24 zahloubených objektů. Téměř výhradně se jednalo o kúlové jámy, které byly ve dvou případech uspořádány do interpretovatelných struktur. Na parcele č. 659/1 vytvářelo 8 kúlových jam obvod přibližně obdélníkové stavby s maximálními rozměry 6,66×6,14 m a s orientací delší osy ve směru ZSZ-VJV. Na parcele č. 659/11 bylo 6 kúlových jam v poměrně pravidelných rozestupech srovnáno do přímé řady o délce 7,8 m, probíhající ve směru od SV k JZ napříč skrytým pozemkem. Toto seskupení je možné označit za pozůstatek nejspíše nějakého ohrazení, popřípadě stěny dlouhého domu. Jednotlivé kúlové jámy ovšem neposkytly žádné spolehlivé opory pro datování, takže pouze s ohledem na poznatky získané v sousedství plošným výzkumem v roce 2009 lze uvažovat o jejich příslušnosti do protohistorického (nejspíše laténského) období.

Jediný odlišný objekt zastupovala chata nepravidelně oválného tvaru s podlahou částečně zapuštěnou pod úroveň terénu, jež byla zachycena na parcele č. 659/13 a jejíž severní okraj byl prozkoumán již v předchozím roce

při stavbě komunikace. Kromě zlomků pozdně laténských keramických nádob, mazanice a osteologického materiálu obsahovala polotovar žernovu vyrobený z vápence s jednou zkrasovatělou stranou.

Michal Přichystal

Literatura

Kos, P., Výška, K. 2006: Blažovice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 47, 153.

Přichystal, M. 2010: Blažovice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 51, 269, 305, 341, 365, 381, 393.

Resumé

Blažovice (Bez. Brno-venkov). Bei der Rettungsgrabung in Flur „Pod Kostelem“ wurden eine latènezeitliche Hütte und 23 nicht näher datierbaren urgeschichtlichen Pfostengruben entdeckt.

BLAŽOVICE (OKR. BRNO-VENKOV)

„Pod Kostelem“, parcela č. 656/1. Doba laténská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Během hloubení základů pro rodinný domek na parcele č. 656/1 v Blažovicích bylo na již známé polykulturní lokalitě prozkoumáno celkem pět sídlištních objektů a jeden kostrový hrob (viz kapitola Středověk a novověk). Čtyři sídlištní objekty byly zdokumentovány pouze na profilech liniových výkopů. Z výplní těchto prozkoumaných objektů byla vyzvednuta pouze menší kolekce laténské keramiky. Dva sídlištní objekty můžeme s jistotou pravděpodobností na základě jejich rozměrů, tvaru v profilu a patrného zvrstvení u dna, považovat za zahloubené chaty. U zbývajících dvou objektů není bez znalosti tvaru jejich půdorysu žádná bližší interpretace možná.

Marek Lečbych

Resumé

Blažovice (Brno-venkov Dist.). Four settlement features belonging to the La Tène period were excavated while constructing family house foundations in Blažovice.

BRNO (K. Ú. IVANOVICE, OKR. BRNO-MĚSTO)

„Na Dílech“. Horákovská kultura. Sídliště. Záchranný výzkum.

V rozmezí června až října roku 2010 uskutečnili pracovníci ÚAPP Brno, v.v.i., záchranný archeologický vý-

zkum v polní trati „Na Dílech“ v souvislosti s budováním obchodního centra Hobby Market (viz kap. Neolit a Eneolit). Těžiště okupace dotčeného prostoru spadá do horákovské kultury. Jádrem soudobého sídliště tvořily jak nadzemní stavby kúlové konstrukce, tak charakteristické částečně zahloubené chaty. Mezi nimi pak byly rozptýleny exploatační, zásobní a další funkčně blíže neurčitelné jámy. Z výplní jednotlivých objektů se podařilo získat mimo jiné doklady o místním zhotovování textilu (přesleny a závaží tkalcovských stavů), zpracovávání barevných kovů (kus ztracené formy) a dokonce o výrobě jan-tarových ozdob.

Zajímavý nález byl pak učiněn uprostřed zásypu větší jámy nepravidelně oválného půdorysu. V hloubce asi 40–50 cm od úrovně skrývky byla odkryta výrazně přepálená vrstva s uhlíky, několika většími kameny, zlomky keramických nádob, zvířecích kostí a především s ohořelými a zuhelnatělými lidskými kosterními pozůstatky. Jednalo se o 3 lebky a pánev, které podle vzhledu byly zčásti nedokonale spáleny při teplotě maximálně 400°C. První lebka spočívala ve spáleníšti obličejem dolů, druhá obličejem vzhůru a mírně doleva, třetí na pravém spánku a mírně vzhůru, přičemž spodní partie byly vždy postiženy žárem buď podstatně méně, nebo dokonce vůbec. U všech tří lebek byly v anatomických pozicích přítomny i dolní čelisti a přinejmenším v jednom případě též zlomky krčních obratlů. Podle předběžného antropologického posouzení J. Kaly z ÚAPP Brno, v.v.i., náležely první dvě lebky dospělým mužům, třetí pak asi šestiletému dítěti. Neobvyklé seskupení doplňovala ještě ohořelá mužská pánev s křížovou kostí a částí minimálně jednoho z bederních obratlů.

Michal Přichystal

Resumé

Brno (Kat. Ivanovice, Bez. Brno-město). Bei der Rettungsgrabung in Flur „Na Dílech“ wurde die Siedlung der Horákov Kultur entdeckt. In einer Grube wurden drei Menschenschädeln und ein Menschenbecken gefunden.

BŘEZOLUPY (OKR. UHERSKÉ HRADIŠTĚ)

„Lapač“. Pozdní latén. Kulturní vrstva/sídliště. Záchraný výzkum.

Výzkum probíhal v trase přeložky silnice mezi obcemi Šarovy a Březolupy v trati Lapač. Na mírném návrší byla na větší ploše zaznamenána vysoká koncentrace pozdně laténské keramiky. Po dočištění plochy byly zaznamenány pouze dva zahloubené objekty zasazené do splachových vrstev. Plocha zde byla zkoumána šachovnicově, podloží tvořily říční náplavy. Na profilu vytvořeného později bagrem u hrany plochy byly rozpoznány tři vrstvy: 1 – ornice s laténskými nálezy, 2 – vrstva s laténskými nálezy, 3 – říční náplavy. Ukázalo se, že vrstva 2 je na naprostou identickou s vrstvou 3 a liší se pouze přítomností archeologických artefaktů. Z výzkumu vyšlo nakonec najevo, že vlastní osídlení je nejspíše položeno výše ve svahu a zkoumány byly především splachy z tohoto sídliště. I tak se ale

podařilo získat bohatou kolekci keramiky, včetně několika železných artefaktů a bronzové spony.

Ivan Čížmář

Resumé

Březolupy (Bez. Uherské Hradiště). Spätlatènezeit. Kulturschicht/Siedlung. Rettungsgrabung.

ČEJKOVICE (OKR. HODONÍN)

„Haltýře“. LTB–LTC. Sídliště. Záchraný výzkum.

Od června do července 2010 proběhl při stavbě fotovoltaické elektrárny u Čejkovic záchraný archeologický výzkum. V polní trati Haltýře, nad pravým břehem potoka Prušánky, kolem bodu na souřadnici 48°53'30.88"N a 16°56'41.89"E (WGS-84), se podařilo objevit nové sídliště z doby laténské. Zachyceno zde bylo převážně liniovým výkopem pro kabely celkem 28 zahloubených objektů. U obj. č. 3 a č. 8 došlo k plošnému odkryvu.

Prvním plošně zkoumaným objektem byla samostatně stojící zahloubená pec (obj. č. 3) jednoduché konstrukce s výmazem. Topeniště pece s charakteristickým sytě červeným zbarvením od ohně mělo průměr přes jeden metr. Pec mohla být potravinářská. V okolí pece byly zjištěny jamky po sloupech, které mohly nést lehčí přístřešek. Z nálezů na dně pece lze zmínit velké torzo rozbitého hrnce. Plošně omezenou sondou nebyl zachycen celý areál s pecí, který se patrně rozkládal v jejím okolí. Většina topeniště pece byla narušena výkopem pro kabely.

Druhým plošně zkoumaným objektem byla rozsáhlá zahloubená stavba se sloupovými jámami (obj. č. 8), orientovaná delší osou ve směru SSV–JJZ. Stavba nepravidelného půdorysu s rozměry 6×5 metrů byla zahloubena 0,4–0,6 m do podloží (obr. 1). Z výplně objektu pocházejí vedle zlomků keramických nádob a zvířecích kostí také keramická kolečka s otvorem, masivní přeslen nebo také drobné železné fragmenty.

Nejbližší laténské sídliště objevené v roce 1970 se nachází cca 800 m jižním směrem, na svahu nad potokem Prušánka (Klanica 1971).

František Kostrouch

Literatura

Klanica, Z. 1971: Laténské sídliště v Čejkovicích (okr. Hodonín). *Přehled výzkumů 1970*, 40.

Resumé

Čejkovice (Bez. Hodonín). Laténzeit (LT B-C). Siedlung. Rettungsgrabung.

DUBŇANY (OKR. HODONÍN)

„U Lípy“. Doba laténská (LT D). Sídliště. Záchraný výzkum.

V prosinci 2007 a v únoru 2008 proběhl záchraný archeologický výzkum při sanaci poddolovaného území v polní trati „U Lípy“, ležící jižně od hlavní komunikace Dubňany-Ratíškovice, cca 1 km jihovýchodně od